

نگاه بیرون

بازتاب حمله هوایی ترامپ The New York Times

ترجمه: شهرام زردنار

● روسیه و هوادارانش، حمله ایالات متحده به پایگاه هوایی سوریه را محکوم و استرالیا، بریتانیا و ترکیه از آن حمایت کردند. این در حالی است که نخست‌وزیر استرالیا این حمله را پاسخی «متناسب» به استفاده از سلاح‌های شیمیایی نامید. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، دستور حمله موشکی به پایگاه هوایی سوریه را که از آن حمله مرگ‌بار شیمیایی صورت پذیرفته بود، صادر و اعلام کرده که در راستای «منافع حیاتی امنیت ملی» آمریکا عمل کرده است. مقامات ایالات متحده گفته‌اند در حمله نظامی سریع و شدید ایالات متحده که تنش در سوریه را تشدید کرده، دو ناو جنگی ایالات متحده ده‌ها موشک کروز را از شرق دریای مدیترانه به سوی پایگاه هوایی تحت کنترل نیروهای بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه، شلیک کرده‌اند. این حمله موشکی در پاسخ به حمله شیمیایی با گاز سمی در ناحیه تحت کنترل شورشیان در روز سه‌شنبه انجام شده بود.

آژانس‌های خبری روز جمعه از قول کرملین اشاره کرده‌اند که ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه معتقد است این حملات ناقض قوانین بین‌المللی بوده و به طرزی جدی به روابط ایالات متحده و روسیه صدمه زده است. خبرگزاری دانشجویان ایران از قول سخنگوی وزارت امور خارجه ایران نقل قول کرده که ایران این‌ حمله «مخرب و خطرناک» را محکوم کرده است. ایسنا از بهرام قاسمی سخنگوی وزارت امور خارجه ایران نقل قول آورده که «ایران قویا چنین حملات یک‌جانبه‌ای را محکوم می‌کند... چنین اقداماتی باعث تقویت تروریست‌ها در سوریه می‌شود... وضعیت را در سوریه و منطقه پیچیده می‌کند»، درعین‌حال بریتانیا از این حمله حمایت کرده است. یک سخنگوی دولت بریتانیا گفته: «دولت بریتانیا کاملا از حمله ایالات متحده حمایت می‌کند، عمل‌های که ما معتقدیم پاسخ متناسبی به حمله بربرگونه شیمیایی رژیم سوریه علیه مخالفان است. نیت ما از این حملات موشکی جلوگیری از وقوع حملات مشابه شیمیایی از سوی رژیم سوریه است. ثرنبال گفته این حملات «پیام مهم حیاتی‌ای» را فرستاده که می‌گوید جهان استفاده از سلاح‌های شیمیایی را تحمل نمی‌کند. او به خبرنگاران در سیدنی گفته: «مجازات رژیم بشار اسد برای انجام این حملات شیطانی متناسب و سریع بوده است.

ما از ایالات متحده در مورد این عمل سریع حمایت می‌کنیم». ثرنبال گفته عملیات نظامی مربوطه برای سرنگونی رژیم اسد طراحی نشده، هرچند استفاده از سلاح‌های شیمیایی «سؤالات زیادی را درباره اینکه بشار اسد بتواند در هرگونه راحل سیاسی برای بحران در سوریه نقشی داشته باشد، مطرح کرده است». ثرنبال از روسیه خواسته برای تضمین صلح در سوریه کارهای بیشتری انجام دهد. نومان کورتولماس، معاون نخست‌وزیر ترکیه نیز گفته: «نگاه ترکیه به حملات ایالات متحده مثبت است و جامعه جهانی باید موضع خود را علیه «بربریت» حکومت سوریه حفظ کند. در مصاحبه‌ای با شبکه فاکس‌تی‌وی ترکیه کورتولماس گفته حکومت اسد باید کاملا در عرصه بین‌المللی مجازات شود و فرایند صلح در سوریه نیازمند شتاب بیشتری است. ژان سارک آبرو، وزیر امور خارجه فرانسه گفته روسیه و ایران باید بفهمند که حمایت از اسد بی‌معنی است و گسترش و افزایش نقش نظامی ایالات متحده در سوریه یک «اخطار» به «یک رژیم... است». آبرو به روتنر گفته: «استفاده از سلاح‌های شیمیایی باعث ایجاد وحشت می‌شود و استفاده‌کنندگان از سلاح‌های شیمیایی باید مجازات شوند زیرا این کار یک جنایت جنگی است.» دولت اندونزی بزرگ‌ترین کشور مسلمان از نظر جمعیت گفته اندونزی به شدت استفاده از سلاح‌های شیمیایی در سوریه را محکوم می‌کند. آرماندا ناصر، سخنگوی وزارت امور خارجه اندونزی در یک پیام کتبی گفته: «درعین‌حال اندونزی نگران اعمال و عملیات‌های یک‌جانبه از سوی هر یک از طرفین بوده و این نگرانی شامل استفاده از موشک‌های تاماهاوک در پاسخ به ترازدی حمله با سلاح‌های شیمیایی در سوریه نیز می‌شود».

دست‌یازیدن به عملیات نظامی بدون مجوز اولیه شورای امنیت سازمان ملل در تطابق با اصول قانون بین‌المللی، چنانچه در منشور سازمان ملل در امر توافق صلح‌آمیز درباره مشاجرات آمده، نیست. یک سخنگوی دولت لهستان گفته ایالات متحده ضامن صلح جهانی است و وقت‌هایی هست که شما به عکس‌العمل نشان‌دادن نیاز دارید.

politics@sharghdaily.ir

رضا نصری

عضو مؤسسه مطالعات بین‌المللی ژنو

اجرای قرارداد فروش بوبینگ به ایران باید از سوی «دفتر کنترل سرمایه‌های خارجی وزارت دارایی» دولت ترامپ (اداره افک) تأیید شود. به همین خاطر، صرفِ وجود این معامله دولت ترامپ را در برابر آزمون جالبی قرار داده است: اگر وزارت دارایی دولت ترامپ بر قرارداد را تأیید نکند، شعارها و وعده‌های انتخاباتی ترامپ مبنی بر «حمایت از صنایع آمریکایی» زیر سؤال خواهد رفت. آقای ترامپ در طول تبلیغات انتخاباتی خود بارها از اینکه «برجام» موجب شده شرکت‌های اروپایی و غیرآمریکایی نسبت به شرکت‌های آمریکایی دست بالا را در بازار ایران داشته باشند، شدیداً انتقاد کرده بوت و به

آزمون ترامپ بعد از قرارداد بوبینگ

همین دلیل هم توافق هسته‌ای را یک «معامله بد» برای آمریکا توصیف کرده بود. برای اثبات این ادعا هم مشخصاً به مورد فروش هواپیما از سوی شرکت «ایرباس» اشاره کرده بود و به‌وضوح از اینکه «بوبینگ» سهمی از برجام نبوده است، ابراز ناخشنودی کرده بود. حالا اگر «رئیس‌جمهور ترامپ» با فروش هواپیماهای بوبینگ به ایران مخالفت کند، هم باید این تناقض را برای افکار عمومی توجیه کند و هم در این شرایط اقتصادی سخت به مردم آمریکا توضیح دهد که چرا مانع اجرای چنین معامله پرسود و شغل‌آفرینی شده است.

از طرف دیگر، اگر دولت ترامپ با اجرای قرارداد بوبینگ موافقت کند، در عمل راه را برای اجرای قراردادهای بزرگ مشابه و سرمایه‌گذاری‌های کلان از جانب سایر بازیگران مهم صنعتی و مالی در سایر کشورها باز خواهد کرد. به عبارت دیگر، تأیید قرارداد بوبینگ مهم‌ترین «مانع روانی» درباره کار با ایران را برای شرکت‌ها، بانک‌ها و سرمایه‌گذاران اروپایی رفع خواهد کرد و کام بسیار مثبتی

واکنش تهران به موشک‌باران شعیرات

آمریکا کنار القاعده و داعش می‌جنگد

عملیات در سوریه، ۲۰۱۳

شعب بهمن:

حمله به سوریه خودنمایی ترامپ بود

همکاری‌های فی‌مابین سایه اندازد. در نتیجه موقعیت سیاسی و نفوذ و تأثیرگذاری‌ای که ایران و روسیه در صحنه نبرد در سوریه دارند؛ حضور خود را به صورت قدرتمند حفظ خواهند کرد. این احتمال وجود دارد که مسئله سوریه در ماه‌های آینده از طریق سیاسی حل‌وفصل شود بنابراین در این مدت ایران باید دیپلماسی فعال‌تری در عرصه بحران سوریه به کار گیرد.

✎ فکر می‌کنید تقابل ایران و روسیه با آمریکا در پرونده سوریه موجب افزایش تنش‌ها بین ایران و آمریکا نیز خواهد شد؟

به‌هرحال روابط ایران و آمریکا در همه سال‌های بعد از انقلاب اسلامی با تنش و خصومت همراه بوده است. این تنش به موضوعاتی از جمله مسئله هسته‌ای، مسائل خاورمیانه، تروریسم و... مربوط می‌شود و به عبارتی خیلی گسترده‌تر از اختلاف درباره آینده سوریه است.

✎ بله، در این عرصه گستره اختلاف در مورد آینده سوریه به تشدید اختلافات می‌انجامد؟

قطعاً، چون ایران و آمریکا دیدگاه متفاوتی دراین‌خصوص دارند. این اختلاف در دو بخش است. نخست تروریسم سوریه و دوم نوع نگاه دو کشور به تروریسم و گروه‌های تروریستی. ایران از رویه آمریکا مبنی بر دسته‌بندی تروریسم به تروریسم خوب و تروریسم بد پیروی نمی‌کند و این موجب افزایش اختلافاتشان می‌شود. به اضافه اینکه آمریکا در تلاش است با دشمنان و رقبای منطقه‌ای ایران از جمله عربستان و ترکیه متحد شود و همه این‌ها سبب می‌شود که در ماه‌ها و سال‌های آینده که دولت ترامپ مشغول به کار است، با افزایش تنش‌ها مواجه باشیم.

افراط‌گرایی و تروریسم را در منطقه تقویت می‌کند». او ادامه داد: «اتهام کاربرد سلاح شیمیایی از سوی سوریه در شرایطی که این کشور پیش‌ازاین خلع سلاح شیمیایی شده، نیازمند بررسی دقیق سازمان منع گسترش سلاح شیمیایی و سازمان ملل است».

در راستای اجرای عادی‌سازی روابط اقتصادی ایران خواهد بود. به واقع، اگر بانک‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی تاکنون نگران واکنش دولت ترامپ به معاملات خود با ایران بودند و به همین خاطر در تعامل با ایران احتیاط می‌کردند، از این‌پس این ترس و نگرانی تا میزان در خورملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت و این اتفاق با شعارهای سخت و تند ترامپ علیه ایران و با برخی طرح‌های خصومت‌آمیز کنگره مغایرت خواهد داشت. به بیان دیگر، پذیرش این قرارداد به مثابه پذیرش «برجام» به عنوان یک «حقیقت انکارناپذیر» و یک «مصلحت همگانی» خواهد بود و باید دید تا چه میزان آقای ترامپ آماده ایجاد چنین فضایی است.

درهرحال، چه قرارداد بوبینگ از طرف دولت ترامپ تأیید شود و چه تأیید نشود، وقوع این فضای پُرتناقض و پیچیده در آمریکا نشان می‌دهد تا چه اندازه «برجام» بر صحنه سیاست داخلی آمریکا تأثیرگذار بوده است.

ایران وروسیه آرام نمی‌نشینند

علاءالدین بروجردی، رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس، با اشاره به این حمله که به بهانه حمله شیمیایی اخیر انجام شده است، گفت: «همه دنیا می‌دانند که سوری‌ها در یک توافق با سازمان ملل همه سلاح‌های شیمیایی خود را تحویل داده‌اند؛ بنابراین سلاح شیمیایی در اختیار دولت سوریه نیست». او افزود: «از طرف دیگر معمولاً کاربرد سلاح‌های شیمیایی مربوط به زمانی است که ارتش‌ها در جنگ احساس شکست می‌کنند؛ درحالی‌که ارتش سوریه در بهترین موقعیت قرار دارد، حلب آزاد شده بود و دیگر مناطق نیز در حال آزادسازی است. کشوری که برنده جنگ است، دست به چنین اقدامی نمی‌زند؛ ضمن اینکه از اساس دولت سوریه فاقد سلاح شیمیایی است». بروجردی همچنین تأکید کرد: «این اقدام نابردارانه آمریکا بدون تردید تبعات جدی به دنبال خواهد داشت؛ چراکه کشورهایی مثل روسیه و ایران در برابر این اقدامات خلاف مصالح منطقه آرام نمی‌نشینند». سیدحسین نقوی حسینی، سخنگوی این کمیسیون، نیز حمله آمریکا را تجاوز آشکار به خاک سوریه خواند و گفت: «این کشور (آمریکا) باید پاسخ دهد که چرا به جای مبارزه با تروریسم فضا را با این حملات برای آنها باز می‌کند». او خاطرنشان کرد: «سوریه یک کشور مستقل است. آمریکا به خاک این کشور تجاوز کرده است و باید محکوم شود. جامعه جهانی نباید در مقابل چنین فاجعه‌ای سکوت کند».

عملیات با هماهنگی روسیه!

علاءالدین بروجردی، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، در حالی از آرام‌نشستن ایران و روسیه در مقابل این قبیل اقدامات می‌گوید که براساس اعلام پنتاگون آمریکا، روسیه را از عملیات قریب‌الوقوع خود مطلع کرده بود تا به هواپیماها یا پرسنل روس در سوریه آسیب وارد نشود. البته نقوی حسینی سخنگوی کمیسیون امنیت ملی این مطلب را ادعای آمریکا دانست و گفت: «ادعای آمریکا مبنی بر خبردادن حملات خود به روسیه دروغ است که البته خود روسیه و مقامات آن باید پاسخ دهند اما رفتار ایالات متحده نشان داده است که در این موارد راست نمی‌گوید». نقوی حسینی در حالی این اظهارات را مطرح می‌کند که مقامات روسی بیانیه پنتاگون را تکذیب نکرده‌اند. ازهمین‌رو شاید بتوان این حمله هوایی را اولین نشانه همکاری بیشتر روسیه و آمریکا در حوزه سوریه به حساب آورد. این گمانه از همان دوران مبارزات انتخاباتی در آمریکا مطرح شد و برخی کارشناسان معتقد بودند که پیروزی ترامپ به توسعه مناسبات اسلامی ایران و روسیه می‌انجامد و پیامد این همکاری می‌تواند کناره‌گذاشتن ایران از روند حل بحران سوریه باشد. مقامات ایرانی به‌هیچ‌وجه این گمانه را محتمل نمی‌دانند و بارها تأکید کرده‌اند که همکاری‌های ایران و روسیه راهبردی است و به این سادگی‌ها تحت‌تأثیر پیروزی ترامپ قرار نمی‌گیرد. برخی از کارشناسان نیز حمله هوایی آمریکا به سوریه را اقدامی در راستای تلاش ترامپ برای خودنمایی در منطقه می‌دانند. به‌هرحال باید منتظر ماند و دید که از این پس معادله حل‌وفصل بحران سوریه بطور پیش می‌رود و حمله شیمیایی و حمله هوایی اخیر بر روند مذاکراتی که با ابتکار عمل ایران، روسیه و ترکیه است، چگونه اثر می‌گذارد.

ایران در حمایت از امنیت، ثبات و صلح در کشورهایی که مورد تعرض و تجاوز تروریست‌ها قرار گرفته‌اند و از جمهوری اسلامی ایران درخواست کمک و حمایت داشته‌اند، بر کسی پوشیده نیست. البته احتمالاً نخست‌وزیر انگلیس و برخی متحدان نزدیک این کشور در خاورمیانه از عدم تحقق محاسبات خود در موفقیت گروه‌های تروریستی در عراق و سوریه و عقب‌رانده‌شدن عناصر تروریستی چندان خشنود نیستند و مایل‌اند منطقه همچنان دستخوش ناامنی و بی‌ثباتی مزمن و مستمر باشد. این دیپلمات عالی‌رتبه کشورمان در ادامه اظهار کرد: فروش سلاح و ادوات به متجاوزان برای کشتار مردم بی‌گناه در منطقه به‌ویژه در جنگ نابرابر و ضدانسانی در یمن با ادعاهای خانم «می» هیچ‌گونه سازگاری و هم‌خوانی ندارد. قاسمی در پایان تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران این‌گونه اظهارات را که به‌منظور جلب رضایت و حمایت مالی برخی کشورهای منطقه صورت می‌گیرد، به‌شدت محکوم می‌کند و انتظار دارد مقامات لندن با درک واقعیت‌ها و با استفاده از تجرب پرشمار خود در منطقه خلیج‌فارس در ادوار گذشته در تصحیح مواضع نادرست خود اقدام کنند.

ادامه از صفحه ۴

استفاده‌ابزاری از شرافت و آبروی خبرنگاران

آمار بالای سفرهای هوایی که در نوروز از سوی مردم انجام شده است نشان می‌دهد آنها به‌درستی درک کرده‌اند برجام چه نتیجه‌ای داشته است و آخوندی به‌عنوان وزیری که به حقوق شهروندی و زندگی استاندارد برای مردم کشورش پایبند است چه کار عظیمی برای کشور کرده و البته این وظیفه هر وزیر متعهد و پایبند به رای مردم است.

چرا آسایش و امنیت مردم در سفر و احترام به حقوق شهروندی ایرانیان تا این حد برای عده‌ای گران تمام می‌شود، همان عده که از هر وسیله‌ای برای تخریب این دستاورد بزرگ استفاده می‌کنند. آنها حتی حرمت قلمی را که خواند به آن قسم خورده است نکه نمی‌دارند، نکند منافعهشان در زندگی حقیرانه مردم است؟ برای این افراد که کلنگ تخریب را بر بزرگ‌ترین دستاورد دولت یعنی برجام می‌کوبند، برای این افراد چه گناهی از این بزرگ‌تر که فردی بیاید و به‌صورت علنی میوه برجام را از مردم نشان بدهد، گناهی از این نابخشودنی‌تر نیست که به‌واسطه این قرارداد دست‌کم تا ۲۰ سال دیگر تخریمی دست‌کم در حوزه هوایی به وجود نخواهد آمد، چراکه آن شرکت‌ها پول خود را می‌خواهند و آن قدر قدرت دارند که مانع تحریم بشوند، بی‌خیال نبود که داد صهیونیست‌ها درآمد داد صهیونیست‌ها تعجبی ندارد وقتی پنج میلیارد را می‌تولستند ۲۰ میلیارد بفروشند و با هوشیاری و سیاست‌ورزی جلوی آن گرفته شد طبیعی است که داد دشمن بالا برود؛ اما داخلی‌ها چرا؟

از نظر این جماعت این‌ها گناه کمی نبود به‌ویژه وقتی که می‌خواستند مردم را از برجام مایوس کنند تا دولت ساقط شود و اهداف سیاسی خود را که منفعت چندانی برای مردم ندارد دنبال کنند. اینها را نگفتم تا کار انجام‌شده را خوب یا بد جلوه دهم، چراکه قضاوت با افکار عمومی است و آخوندی مرد خود را از مردمی گرفت که تعطیلات را با هواپیمایی در شان منزلت ایرانی سفر کردند و آرامشی را که چندین سال در حسرت آن بودند به دست آوردند.

آنچه گفته شد برای این‌پس بود که بدانیم بهانه‌گیری‌ها برای برجس‌زدن به هواپیماهای خریداری‌شده مانند مرجوعی‌بودن هواپیما، هواپیمای کاغذی و... به چه دلیلی است. شکی در این نیست که هر مسئولی در هر مقامی که باشد باید پاسخ‌گوی افکار عمومی باشد و به سؤال‌های خبرنگاران به‌عنوان نمایندگان افکار عمومی پاسخ دهد و برخورد قهّری و تند با هیچ خبرنگاری مورد تأیید نبوده و نیست، حتی برخوردی‌های تهدیدآمیز که گاهی در نشست‌های خبری یا مصاحبه‌ها با شخصیت‌ها شده است با انتقاد اصحاب رسانه همراه شده است و البته به حق هم بوده است؛ چراکه تا جریان آزاد اطلاعات نباشد و مسئولان پاسخگو نباشند، دموکراسی حاکم نخواهد شد و مردم‌سالاری که پایه نظام مقدس جمهوری اسلامی است، خدشه‌دار خواهد شد. بنابراین در هر مقامی در هر قوه‌ای که باشد و هر سمتی که داشته باشد، باید به سؤالات خبرنگاران پاسخ دهد؛ اما نکته‌ای که از چشم برخی دور مانده، استفاده ناباک از این شغل مقدس است، برخی از تخریب‌چی‌ها ازانتاجی‌که به بی‌نست خورده‌اند، چاره‌ای جز استفاده از اعتبار شغل‌هایی که مردم هنوز به دست‌اندرکاران آن اعتماد دارند، نداشتند. یکی از همین شغل‌ها خبرنگاری است؛ خبرنگاران انسان‌های آزاده‌ای هستند که برای دفاع از حقوق ملت تاوان‌های سنگین داده‌اند و تا پای جان ایستاده‌اند و مردم نیز به صداقت و شفافیت آنها اعتماد دارند. پس چه موقعیتی از این بهتر که تخریب‌چی‌ها در قامت خبرنگار ظاهر شده و کار خوب را بد جلوه دهند و آن را برای افکار عمومی پذیرفتنی کنند و مردم را در برابر دولت قرار دهند. مگر نه اینکه پیش از این هم از همین شغل شریف و آزادی خبرنگاران شریف استفاده شده و حرف‌هایی را به دولت نسبت داده بودند که بعد معلوم شد اصلاً نه سخنگو چنین حرفی زده است، نه سندی وجود دارد و به محض اینکه پیکیرهای شدید دولت در این باره انجام شد، گفتند خبری به گوش ما رسیده بود و منبع کسی دیگر بود.

آنچه روز چهارشنبه اتفاق افتاد، اعتراض آخوندی به یک خبرنگار و به یک سؤال نبود؛ اعتراض به جریانِی بود که در پی وارونه‌نمایی است. در واقع آخوندی همان طورکه در دام‌اش خناب به روزنامه‌نگاران آورده است. از قلم‌به‌دستان آزاده و حرمت آنهایی که خودشان قربانی سیستم حمل‌ونقل هوایی معیوب شده بودند، دفاع کرد. هیچ‌کدام از ما پرکشیدن ده‌ها خبرنگار شریف را در پرواز سی ۱۳۰ فراموش نکرده‌ایم. پس چه بهتر که روزنامه‌نگاران از جریان آزاد اطلاعات و همکاریان خود فارغ از فعالیت آنها در هر رسانه‌ای، حمایت کنند و به آن احترام بگذارند؛ اما برای حفظ حرمت قلم و جریان آزاد اطلاعات، برابر کسانی که از آبروی آنها شرافت کاری‌شان که علت اصلی اعتماد مردم به آنهاست، جلوگیری و از سرمایه اصلی خود محافظت کنند. برجام آمد تا وضعیت حمل‌ونقل کشوری بهتر شود و هم‌وطنان کمتری را از دست بدهیم و این دستاورد عظیم برجام را عباس آخوندی بود که عملی کرد و به مردم یادآور شد شان و لیاقت ایرانی سوارشدن بر بهترین و ایمن‌ترین هواپیماست و چه خوب مردم این مسئله را فهمیدند و عباس آخوندی را با اقبالی که به سفر هوایی داشتند، تأیید کردند.